

Sp. zn. 25/2018/NZ/MR
Č. j. KVOP-142/2019
Datum 7. ledna 2019

Vážená paní
Ing. Monika Šumová
ředitelka
Domov pro osoby se zdravotním postižením
„PRAMEN“ v Mnichově, p. o.
Mnichov 142
353 01 Mariánské Lázně 1

Vážená paní ředitelko,

děkuji Vám za Vaše vyjádření ze dne 31. října 2018 ke zprávě ze systematické návštěvy Domova pro osoby se zdravotním postižením „PRAMEN“ v Mnichově, p. o., jež proběhla v květnu roku 2018. Chtěla bych Vám poděkovat za vstřícný postoj k mnou navrhaným opatřením i za Vaši zpětnou vazbu ke způsobu provádění systematické návštěvy. Ujišťuji Vás však, že naší snahou je provádět návštěvy vždy tak, aby co nejméně narušily chod zařízení.

Oceňuji především Vaši rychlou reakci ohledně změny způsobu mechanického upravování stravy a změny pracovního postupu pro pomoc při osobní hygieně. Na druhou stranu považuji za potřebné reagovat na některé body Vašeho vyjádření a konstatovat ještě následující.

Opatření č. 12 *Stanovit pravidla pro vztah mezi klienty, zařízením a zaměstnanci zajišťujícími doprovod klientů v době jejich „dovolené“.*

K tomuto opatření jste napsala, že nebudete stanovovat pravidla pro dovolené klientů, že nemáte právo zasahovat do vztahu, kdy se klient s pracovníkem (případně za souhlasu opatrovníka) domluví na tom, že si pracovník vezme řádnou dovolenou a doprovodí klienta na jeho dovolené.

Nesouhlasím s Vámi v takto jednoznačném odmítnutí jakékoliv role zařízení v této situaci. Chápu, že pokud zaměstnanci absolvují s klienty zahraniční rekreace¹ v době své dovolené, jedná se o vztah mezi dvěma soukromými osobami, jehož podmínky si musejí tyto osoby nastavit mezi sebou. Na druhou stranu nelze říci, že je zařízení z tohoto vztahu zcela vyjmuta, jelikož koordinuje, kdy kdo ze zaměstnanců s jakým klientem na dovolenou pojedje, jakou má klient dostávat během pobytu medikaci, co má dělat zaměstnanec v případě mimořádných situací atd.

I s ohledem na to, že by zařízení mělo dbát na dodržování práv klientů a předcházet jejich porušování,² trvám na svém doporučení, aby byla mezi zařízením, zaměstnanci a klienty nastavena jasná pravidla péče o klienty v době jejich dovolené.

---

1 Nebo také výlety, návštěvy divadelních představení atd.

2 Přičemž, dle mého názoru, za současné praxe, kdy není jasné, z jakého titulu je péče poskytována, kdo nese za klienta zodpovědnost atd., zneužití práv klientů hrozí.

Opatření č. 16 *U klientů s narušenou komunikační schopností systematicky rozvíjet komunikaci za využití vhodných metod alternativní a augmentativní komunikace.*

Píšete, že klienti s narušenou komunikační schopností již mají většinou vypracovány komunikační listy, které jsou průběžně doplňovány, a že máte vytvořen piktoqramový jídelníček.

Jak jsem uváděla již ve zprávě ze systematické návštěvy Vašeho zařízení, komunikační listy, které pro klienty vytváříte, považuji za dobrý způsob mapování komunikačních schopností klientů. Stejně tak oceňuji využívání prvků alternativní a augmentativní komunikace, jež je již v domově zavedeno. Z poznatků zjištěných při návštěvě však vyplynulo, že se získanými informacemi ohledně komunikačních schopností klientů není nadále příliš pracováno, chybí systematická a plánovaná podpora klientů v oblasti dalšího rozvoje jejich komunikačních schopností.

V tomto aspektu podpory klientů tedy spatřuji prostor pro zlepšení ze strany zařízení a nadále doporučuji zabývat se rozvojem komunikace.

Opatření č. 17 *Systematicky klienty edukovat v oblasti sexuality a intimity*

Ve svém vyjádření ke zprávě z návštěvy zařízení uvádíte, že tuto problematiku máte zpracovanou, což dokládáte dokumentem „Ochrana práv klientů: Právo klienta na vztahy a sexuální život“.

Oceňuji, že toto téma není ve Vašem zařízení tabuizované, jak lze pozorovat z vypracovaného dokumentu, ve kterém jsou definovány základní principy péče v oblasti sexuality a také z toho, že jsou v této problematice proškolení pracovníci Vašeho zařízení. Nicméně si myslím, že podpora klientů v oblasti sexuality je natolik významná, že by neměla být poskytována jen těm, kteří o ni projeví zájem,³ ale opravdu všem klientům.⁴ U edukovaných klientů se nejen minimalizují případy nedůstojného prožívání vlastní sexuality, ale zejména se snižuje riziko, že se tito klienti stanou oběťmi sexuálního zneužívání.

Doporučuji tedy v edukaci klientů v oblasti sexuality a intimity nadále pokračovat a systematicky se zaměřovat na všechny klienty zařízení.

Závěr

Z hlediska účelu systematické návštěvy, kterým je posílení prevence špatného zacházení, hodnotím Vaše vyjádření jako dostatečné a své šetření uzavírám.⁵

I přesto ocením, pokud se budete chtít vyjádřit ještě k poznámkám uvedeným v tomto dopisu. V takovém případě si dovoluji Vaši odpověď očekávat do 40 dnů od doručení tohoto dopisu.

---

3 Jak vyplynulo, že je praxí ve Vašem zařízení – viz zpráva z návštěvy Vašeho zařízení, kapitola 10.1.

4 Samozřejmě v odpovídající, klientům srozumitelné formě dle jejich individuálních možností.

5 Ve smyslu § 21a odst. 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

Vážená paní ředitelko, dovoluji Vám a ostatním zaměstnancům Domova pro osoby se zdravotním postižením „PRAMEN“ v Mnichově, p. o., ještě jednou poděkovat za součinnost poskytnutou během systematické návštěvy a za vstřícnost, se kterou jste přijala mnou navržená opatření.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)